

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 10

**GEOGRAFIE V2
NOVEMBER 2024
NASIENRIGLYNE**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 11 bladsye.

AFDELING A: BEVOLKING EN WATERHULPBRONNE
VRAAG 1: BEVOLKING

1.1	1.1.1	G (1)		
	1.1.2	C (1)		
	1.1.3	F (1)		
	1.1.4	I (1)		
	1.1.5	E (1)		
	1.1.6	B (1)		
	1.1.7	D (1)		
	1.1.8	A (1)	(8 x 1)	(8)
1.2	1.2.1	Vrugbaarheidsyfer		
	1.2.2	Minder		
	1.2.3	Poligamie		
	1.2.4	Verhoog		
	1.2.5	Hoër		
	1.2.6	Vasektomie		
	1.2.7	Kindersterftesyfer	(7 x 1)	(7)
1.3	1.3.1	Dit is 'n visuele of grafiese manier om die bevolkingstruktuur van 'n land of kontinent te wys wat op ouderdomsgroepe en geslagsgroepe fokus. (2) [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	1.3.2	Regressief (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.3	Laer (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.4	1.6 +1.9 +2.1 (1) = 5.6%(1)	(2 x 1)	(2)
	1.3.5	50 – 54 (2)	(1 x 2)	(2)
	1.3.6	(a) Vrouens (1)	(1 x 1)	(1)

- (b) Vrouens eet gewoonlik gesonder.(2)
 Vrouens kyk baie beter na hul eie gesondheid.(2)
 Biologiese verskille(2)
 Vrouens verkies 'n beter leefstyl. (2)
 Mans is meer geneig om in gevaarlike beroepe te werk wat die sterfterisiko verhoog.(2)
 Vroue is geneig om sterker sosiale verbindings te handhaaf wat emosionele ondersteuning bied.(2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 1.3.7 Vir beplanning en besluitneming. (2)
 Verskaf insig in familiesamestelling en huishoudelike benodigdhede.(2)
 Om te bepaal wat is nodig vir verwante en onverwante huishoudings.(2)
 Om die verband tussen die potensiële arbeidsmag en die res van 'n land se bevolking te bepaal. (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4 1.4.1 Oorbevolking (by die treinstasies) (1)
 “tweede meeste bevolkte” (1)
 1 210 193 422 (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.4.2 1 210 193 422 (1) (1 x 1) (1)
- 1.4.3 Trou op 'n jong ouderdom(2).
 Die huwelik as 'n heilige verpligting en 'n universele praktyk (2)
 Arm gesinne (2)
 Traag wanneer dit kom by die gebruik van voorbehoedmiddels en geboortebeperkingsmetodes. (2)
 Hoë ongeletterdheidsyfer (2)
 Onwettige migrasie: (2)
 Verbeterde mediese sorg (2)
 Verbeterde sanitasie en watervoorsiening (2)
 Verbeterde voedselvoorraad (2)
 Afname in kindersterftesyfer (2)
 Verlaagde sterftesyfer (2)
 Verhoogde geboortesyfer (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4.4 **NEGATIEWE EFFEKTE**
 Hulpbronne word oorbenut. (2)
 Opeenhoping in stede. (2)
 Plase sal verklein omdat daar 'n behoefte is aan meer ruimte om huise te bou. (2)
 Werkloosheidsyfer sal toeneem. (2)
 Woude verklein. (2)
 Munisipale dienste sal afgebreek word. (2)
 Afvalverwydering word 'n krisis. (2)
 Ongesonde mededinging/konflik/oorloë. (2)

Klimaatsverandering en verhoogde kweekhuisgasvrystellings (2)
 Behuisingstekorte en verhoogde koste (2)
 Voedselonsekerheid en wanvoeding (2)
 Verhoogde misdaadsyfers (2)
 Verhoogde korrupsie en ongelykheid (2)

STAPPE WAT GENEEM KAN WORD

Oefen geboortebepkering uit (2)
 Maak voorbehoeding beskikbaar (2)
 Moedig sterilisasie aan (2)
 Moedig gesinsbeplanning aan (2)
 Mense kan opgevoed word oor die probleme wat oorbevolking veroorsaak (2)
 Verskaf bekostigbare en veilige aborsiedienste (2)
 Verskaf aansporings vir klein gesinne (2)
 Moedig vertraagde huwelik en geboorte aan (2)
 Verskaf seksopvoeding in skole (2)
 Belegging in gesondheidsorg en onderwys (2)

[ENIGE VIER MOET VERWYS NA DIE EFFEKTE EN DIE STAPPE].

(4 x 2) (8)

- 1.5 1.5.1 Is die vrees, haat of gebrek aan aanvaarding van mense van 'n ander land, stam, godsdiens (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 1.5.2 Sandton (1 x 1) (1)
- 1.5.3 Terugstoot/Terugdryf (1 x 1) (1)
- 1.5.4 Om ongedokumenteerde Afrika-migrante uit hul gemeenskappe te verdryf.(2) (1 x 2) (2)
- 1.5.5 Meer werksgeleenthede (2)
 Vir hoër lone (2)
 Vir beter lewensomstandighede (2)
 Vir verbeterde toegang tot basiese dienste (2)
 Vir toegang tot beter fasiliteite (2)
 Daar is minder kans op natuurrampe (2)
 Vir sekuriteit (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.5.6 Buitelanders kry die skuld vir baie siektes in die land (2)
 Suid-Afrikaners blameer hulle dat hulle hul werk “vat” aangesien hulle bereid is om teen goedkoper tariewe te werk (2)
 Suid-Afrikaners blameer hulle vir die hoë misdaadsyfer – as hulle nie werk kry nie moet hulle steel om kos te kry (2)
 Suid-Afrikaners glo hulle maak die kompetisie vir behuising moeiliker(2)
 Hulle sal meer druk op hulpbronne plaas wat dit vir almal moeilik maak om toegang tot hulpbronne te hê (2)

Soms kan buitelanders plaaslike inwoners by onwettige aktiwiteite betrek wat kan lei tot die afgradering van stedelike gebiede (2)

Gebrek aan vertroue van mense van buite Suid-Afrika (2)

Suid-Afrikaners is bang om hul besittings en goedere aan buitelanders te verloor (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2) (6)
[60]

QUESTION 2: WATER AND WATER RESOURCES

- 2.1 2.1.1 A (1)
- 2.1.2 B (1)
- 2.1.3 A (1)
- 2.1.4 A (1)
- 2.1.5 D (1)
- 2.1.6 C (1)
- 2.1.7 C (1) (7 x 1) (7)
- 2.2 2.2.1 Waterbewaring (1)
- 2.2.2 Gryswater (1)
- 2.2.3 Wateroordrag (1)
- 2.2.4 Waterskaarste (1)
- 2.2.5 Waterbehandeling (1)
- 2.2.6 Ontsouting (1)
- 2.2.7 Wateroes (1)
- 2.2.8 Waterbesoedeling (1) (8 x 1) (8)
- 2.3 2.3.1 Hartbeespoort dam (1) (1 x 1) (1)
- 2.3.2 Riool (1)
Industriële chemikalieë (1)
Swaar metale (1)
Rommel (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 2.3.3 Nutriënte in die besoedelingstowwe dien as perfekte kunsmis vir die onkruid(2) (1 x 2) (2)
- 2.3.4 Hul besighede het tot stilstand gekom (2)
Mense is op die punt om het hul werk in die toerismebedryf te verloor (2) (2 x 2) (4)

	2.3.5	Verminder die gebruik van plaagdoders/onkruidodders (2)		
		Buffer van die opvangsgebiede (2)		
		Beoefen groen landbou (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Maak die myne langs die rivieroewer toe (2)		
		Bestuur storting van industriële afval (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Verminder ontbossing (2)		
		Verminder die storting van afval in die riviere (2)		
		Skep bewusmakingsveldtogte (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Implementeer afvalwaterbehandeling (2)		
		Verseker stormwaterbestuur (2)		
		Behoorlike grondgebruikbeplanning (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Gereelde toetsing van water (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Verbeter infrastruktuur in informele nedersettings (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Onderhou watersuiweringsaanlegte (2)		
		Gereelde omgewingsimpakstudies (2)		
		Bebossing/Herwin die vloedvlakte/oewersone (2)		
		[ENIGE DRIE]	(3 x 2)	(6)
2.4	2.4.1	Hernubaar (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.2	Drink (1)		
		Berei kos/kook (1)		
		Bad (1)		
		Was klere en skottelgoed (1)		
		Borsel tande (1)		
		Om die tuin nat te maak (1)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
	2.4.3	In landelike gebiede is gemeenskappe klein, verspreid en ver van damme af (2)		
		In stedelike gebiede groei informele nedersettings vinniger as die verskaffing van dienste (2)		
		Besoedeling bied 'n groot uitdaging aangesien riviere en waterbronne besoedel is (2)		
		Nie ekonomies lewensvatbaar nie aangesien mense te ver oor die land versprei is (2)		
		Watervoorsiening neem tyd en kos geld (2)		
		Gebrek aan vaardige mense om die werk te doen (2)		
		Apartheidsnalatenskap van toegang tot water in landelike gebiede (2)		
		Gebrek aan befondsing vir verbeterde infrastruktuur (2)		
		Gebrek aan beplanning en ontwikkeling in landelike gebiede(2)		
		Bevolking neem vinniger toe as infrastruktuurontwikkeling (2)		
		Swak instandhouding van bestaande infrastruktuurnetwerk(2)		
		Wanbestuur van fondse (korrupsie) deur die regering (2)		
		Boorgate nie toeganklik/privaat besit nie (2)		
		Diefstal van water infrastruktuur (2)		
		Fokus geplaas op nywerheidsontwikkeling (2)		
		Herleiding van waterbronne (2)		
		Swak/goedkoop kwaliteit materiaal wat gebruik word om water infrastruktuur in stand te hou (2)		
		[ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)

- 2.4.4 Maak krane toe as jy nie die water gebruik nie (2)
 Maak drup krane en lekkasies reg (2)
 Gebruik waterbesparende storkoppe/Stort en minder baddens (2)
 Gebruik 'n gieter in plaas van 'n slangpype (2)
 Gebruik badwater om groente nat te lei (2)
 Skakel die water af terwyl jy jou tande borsel (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
- 2.4.5 Bou van damme om meer water te stoor (2)
 Ontsoouting, kusnederssettings kan die sout uit seewater verwyder (2)
 Herwinning, nasionale en plaaslike regering kan meer afvalwater suiwer en herwin (2)
 Grondwater, boorgate kan watervoorrade aanvul (2)
 Reënwater oes, mense kan tenks gebruik om reënwater op te vang (2)
 Gebruik van grys water (2)
 Verhoog waterkoste/-tariewe (2)
 Verhoging van tariewe sal inwoners minder water laat gebruik (2)
 Maak lekkende krane reg (2)
 Bied opleiding aan verbruikers oor watergebruik (2)
 Huur vaardige operateurs in wateraanlegte (2)
 Wolksaaiing om reënval kunsmatig te verhoog (2)
 Wisselbou om grond te beskerm om water te berg (2)
 Herleiding van water om voorsiening te maak vir besproeiing in gebiede wat geneig is tot droogte (2)
 Oes reënwater van dakke af (2)
 Ontwikkeling van volhoubare landboupraktyke (2)
 Waterbeperkings (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.5 2.5.1 Vloed is wanneer 'n groot hoeveelheid water dele van die grond bedek wat gewoonlik nie onder water is nie. (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 2.5.2 Swaar reënval (1) (1 x 1) (1)
- 2.5.3 Hulle het hul huise verloor (2)
 Hulle hutte is oorstrom (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 2.5.4 Informele nedersettings is dikwels onder vloedlyne geleë (2)
 Hulle gebruik swak boumateriaal wat nie vloede kan weerstaan nie (2)
 Baie digte behuising met onbeplande straatpatrone. (2)
 Informele nedersettings het dikwels nie behoorlike dreineringsstelsels, stormwaterbestuur en vloedbeskermings-maatreëls nie. (2)
 Beperkte toegang tot nooddienste. (2)
 Informele nedersettings het dikwels nie behoorlike afval bestuurstelsels nie, wat lei tot verstopte dreineringsstelsels en verhoogde vloedrisiko. (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

- 2.5.5 Stedelike gebiede moet 'n goed ontwerpte stormwater dreineringsstelsel hê om die afloop te verwyder sodat dit nie in die rivier vloei nie. (2)
Voorkoming van konstruksie in gebiede naby die rivier. (2)
Behou plantegroei op die vloedvlaktes van die riviere. (2)
Om mense op te voed oor gevare van vloede. (2)
Ontwerp van rampplanne om 'n vloedsituasie te hanteer wanneer dit gebeur. (2)
Die verskaffing van formele huise in ander gebiede. (2)
Verwydering van rommel wat die rioolstelsel blokkeer. (2)
Plant meer bome en skep daktuine om water vas te vang en oorstromings te verminder. (2)
Die bekendstelling van beter vloedwaarskuwingstelsel. (2)

[ENIGE VIER]

(4 x 2) (8)

[60]

TOTAAL AFDELING A: 120

AFDELING B**VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE****3.1 KAARTVAARDIGHEDE EN BEREKENINGE**

- 3.1.1 C (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.2 A (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.3 B (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.4 Verskil in jare: $2024 - 2017 = 7(1)$ jaar
 Gemiddelde jaarlikse verandering: $10'$ (1) Weswaarts
 Totale jaarlikse verandering: $7 \times 10' = 70'$ (1) weswaarts **OF** $1'10''$ (1) weswaarts
 MD vir 2024 = $26^{\circ}25' + (1) 1^{\circ}10'$
 = $27^{\circ}35'$ **Wes van Ware Noord** (1) (5 x 1) (5)
- 3.1.5 Afstand = $9.5 (1) \text{ cm} \times 0,1 \text{ km}$ [Speling $9.4 \text{ cm} - 9.6 \text{ cm}$]
 = $0.95 \text{ km} (1)$ [Speling $0.94 \text{ km} - 0.96 \text{ km}$] (2 x 1) (2)
- 3.2 3.2.1 Lesseyton (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Suidwaards (2) (1 x 2) (2)
- 3.2.3 (a) Landelik (1) (1 x 1) (1)
- (b) Gewasse (1) (1 x 1) (1)
- (c) Natuurrampe (aanvaar voorbeelde) (1)
 Meganisasie (1)
 Gebrek aan basiese dienste (1)
 Swak infrastruktuur (1)
 Gebrek aan vermaakgeriewe (1)
 Min werkseleenthede (1)
 Laer lone (1)
 Oesmislukking (1)
 Armoede (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 3.2.4 F: Wal (1)
 J: Standhoudende water (1) (2 x 1) (2)
- 3.2.5 Teenwoordigheid van ruïnes/bouvalle (1) (1 x 1) (1)

- 3.2.6 Teenwoordigheid van waterbergingskenmerke (2)
 Damme om water op te gaar (2)
 Reservoirs om water te berg (2)
 Min bewerkte gebiede (2)
 Nie-standhoudende strome (2)
 Droë panne (2)
 Vore om water oor te dra (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

3.3 GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSEL (GIS)

- 3.3.1 a 'n Geografiese Inligtingstelsel (GIS) is 'n rekenaarstelsel wat gebruik word vir die vaslegging, berging, ontleding en vertoon van geografies verwysde data. (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)

- b Afstandwaarneming is die verkryging van inligting oor die Aardoppervlak deur die gebruik van sensors wat nie in direkte fisiese kontak is met die voorwerp of gebied wat waargeneem word, is nie. (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)

- 3.3.2 Hardeware (1)
 Sagteware (1)
 Mense (1)
 Metodes (1)
 Data (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

- 3.3.3 **LYNKENMERKE**
 Heining (1)
 Nie-standhoudende rivier (1)
 Ander pad (1)
 Ry bome (1)
 Baan en staproete (1)
[ENIGE EEN]

- POLIGOON KENMERKE**
 Bewerkte grond (1)
 Nie-standhoudende water (1)
[ENIGE EEN] (2 x 1) (2)

[30]

TOTAAL AFDELING B: 30

GROOTTOTAAL: 150